

Kolodvorska 13
1000 Ljubljana
Slovenija
T: +386 1 239 22 13
F: +386 1 239 22 16
E: info@kinodvor.org
www.kinodvor.org

Kinodvor.
Mestni kino.

Med volkovi Entrelobos 9+

pedagoško gradivo

avtor Miha Krofel

kazalo

uvodna beseda	3
o filmu	3
filmografski podatki.....	3
zanimivosti o nastanku filma	4
o avtorju	5
iz prve roke	5

film in kontekst	7
izhodišča za pogovor o volkovih	8
o volkovih v Sloveniji.....	8
strah pred volkovi in pomen ohranitve volkov	9
izhodišča za pogovor o filmu	12
zgodba filma skozi zgodboris/storyboard	12
 dodatne dejavnosti in napotila na dodatno raziskovanje	21

Kolofon | **Med volkovi** • Gradivo za učitelje in starše Kinobalon • Idejna zasnova: Petra Slatinšek, Barbara Kelbl • Uredila: Barbara Kelbl • Avtor: Miha Krofel • poglavje *Strah pred volkovi in pomen ohranitve volkov* smo povzeli po članku avtorja, Miha Krofla: *Je volk nevaren človeku, ali človek volku* (revija Gea, oktober 2012) • Jezikovni pregled: Mojca Hudolin • Slikovno gradivo: Demiurg/arhiv Kinodvora • Izdal v elektronski obliki: Javni zavod Kinodvor, 2012 • Kinodvor dovoljuje in spodbuja nadaljnjo uporabo gradiva v filmsko-vzgojne namene. Veseli bomo vaših odzivov, poročil o uporabi, konkretnih učnih priprav na film, predlogov in pripomb. Gradivo je oblikovano kot pomoč staršem ali strokovnim delavcem v vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Za vse druge uporabe nam pošljite pisno prošnjo na kinobalon@kinodvor.org.

uvodna beseda

Film je narejen po resničnih dogodkih in njegova osrednja tema je preživetje v naravi ter stik človeka z volkovi. Pričujoče gradivo vam bo v pomoč pri pogovoru o razmerju med resničnostjo in izmišljenimi elementi v filmu, pri razmišljanju o načinih pripovedovanja zgodb (pri filmu je sodelovala tudi ekipa, ki snema dokumentarne zgodbe), spoznali pa boste lahko tudi, kako nastaja vizualna zasnova filma skozi zgodboris. O volkovih v Sloveniji piše njihov največji poznavalec pri nas, Miha Krofel. Priporočamo tudi delo s knjižico iz zbirke Kinobalon, *Med volkovi*, ki jo ob ogledu filma v Kinodvoru brezplačno prejme vsak obiskovalec.

o filmu

filmografski podatki

slovenski naslov **Med volkovi**

izvirni naslov **Entrelobos**

država produkcije Španija

leto produkcije 2010

tehnični podatki 35 mm, 1.85, barvni, igrani, 114 minut

jezik v španščini s slovenskimi podnapisi

režija Gerardo Olivares

scenarij Gerardo Olivares

montaža Iván Aledo

glasba Klaus Badelt

fotografija Óscar Durán

igrajo Juan José Ballesta, Manuel Camacho, Sancho Gracia, Carlos Bardem, Alex Brendemühl, Eduardo Gómez, Luisa Martín, Dafne Fernández, Antonio Dechent, Vicente Romero, Agustín Rodríguez López, Francisco Conde, Marcos Rodríguez, José Chaves, José Manuel Soto

producent José María Morales

produkcija A Wanda Vision

distribucija Demiurg

vsebina

Sedemletni Marcos mora zapustiti dom in se odpraviti v Tiho dolino v gorovju Sierra Morene v Španiji. K sebi ga vzame modri starec, kozji pastir Atanasio, ki ga nauči veščin, potrebnih za preživetje v divjini – kurjenja ognja, zeliščarstva, lova, nastavljanja vab za zajce in ptice ter stika z volkovi. Da bi si lahko z njimi delila prostor, jih morata spoštovati. Marcos je srečen s starcem in v njunem jamskem brlogu se dobro počuti – dosti bolje kot doma, od koder ga je pregnala mačeha. Ravno ko Marcos naveže prvo prijateljstvo z volkovi, pa Atanasio zboli in napove, da bo šel nekam daleč stran. Marcos ostane sam v divjini naslednjih 12 let – njegova najboljša prijateljka sta beli dihur in volk po imenu Volkec, najpogostejše občutje pa svoboda.

zanimivosti o nastanku filma

Film je posnet po resnični zgodbi Marcosa Rodrígueza Pantoje, ki je živel z volkovi med letoma 1954 in 1965 v severni provinci Cordobe v osrčju gorovja Sierra Morene, brez stika z ljudmi. Danes se spominja in pravi, da se je od ljudi naučil bolj malo, veliko več pa med volkovi. Marcos je sodeloval pri nastanku filma. Njegova zgodba je bila pred filmom **Med volkovi** že pozabljena in režiser je potreboval celo leto, da ga je našel. Več o tem, kako je režiser izvedel za Marcosovo zgodbo in kako ga je iskal ter naposled našel, si lahko preberete v knjižici *Med volkovi* v Zbirki Kinobalon (str. 6).

Volkovi, ki nastopajo v filmu, pripadajo podvrsti *canis lupus signatus*. To je iberijska podvrsta evropskega volka in v Španiji jih v ujetništvu živi le še nekaj. Pri snemanju je pomagal biolog Pepe España, specialist za volkove, ki pa je takoj svetoval, da se zaradi varnosti deček in volk ne smeta pojaviti v istem posnetku. Volkove, ki so sicer v ujetništvu, so snemali v divjem, vendar ograjenem območju kar vse leto. Glavni igralec, deček Manuel Gamacho, se je sprva srečal s tri mesece starimi mladiči. Volčja mama Lena je delovala mirno, zato se je ekipa odločila, da bo Manuelu dovolila stik z odraslimi volkovi. Naslednji dan je prišlo do ganljivega srečanja med Manuelom in Leno. Od njune igre dalje so dečka in volkove večkrat posneli skupaj.

Snemanje filma je potekalo v naravnih parkih Cardeña Montoro in Almodóvar del Río, trajalo pa je 14 mesecev. Ustvarjalci so se pri tem srečevali s številnimi nevšečnostmi, saj jim je

močno nagajalo vreme. Za tiste kraje nenavadno velike količine dežja in pogoste nevihte so uničevale ceste, ograje za volkove, spremenila so se prizorišča snemanj ...

Težave so imeli tudi s kozami, ki nastopajo v filmu – te plašne živali je bilo težko obdržati v čredi, zlasti ob snemanju prizorov, ko jih dečka peljeta s paše.

Na snemanju sta tesno sodelovali ekipa igranega filma in ekipa, ki se drugače ukvarja le s snemanjem dokumentarnih filmov o naravi. Scene z Marcosom, ko se sporazumeva z živalmi, je posnela ekipa igranega filma, posnetki divjih živali v naravi pa so nastali pod taktirko enega najboljših španskih režiserjev dokumentarnih filmov Joaquína Gutiérreza. Da bi vsi posnetki izražali enako vzdušje, sta se morali ekipi močno prilagajati druga drugi (upoštevati so morali čas dneva, vremenske razmere, svetlobo ...).

Za vlogo v filmu se je na avdiciji preizkusilo več kot 200 fantov, starih od 6 do 10 let, dobil pa jo je Manuel Camacho, ki je bil takrat star 8 let in ni še nikoli nastopal pred kamero. Prihaja iz doline Pedroches na severu Cordobe – od tam je bil tudi Marcos. Manuel velja za enega največjih igralskih talentov svoje starosti v Španiji.

o avtorju

Po vrsti dokumentarnih filmov, ki jih je posnel na svojih potovanjih po svetu, je Gerardo Olivares leta 2005 režiral igrani film **Le gran final**, ki mu je z uvrstitvijo na berlinski festival prinesel takojšnjo mednarodno prepoznavnost. Leta 2006 je posnel dramo o afriški imigraciji **14 Kilómetros. Med volkovi** je njegov tretji celovečerni film.

iz prve roke

*»Film **Med volkovi** je ljubezenska zgodba med mladim dečkom in divjino. Prav tako je zgodba o prijateljstvu, zvestobi, preživetju in osebni rasti. Marcos mi je povedal, da so bila njegova najlepša leta prav tista, ki jih je preživel med volkovi. V divjini je spoznal tiste vrste ljubezen in prijateljstvo, ki ju v družbi ni. To je bila osnova za film.«*

»Alfred Hitchcock je ob neki priložnosti dejal, da se je treba izogibati filmom z otroki in živalmi. In to je bil brez dvoma tudi naš največji izziv.«

- Gerardo Olivares, režiser

film in kontekst

Film **Med volkovi** opisuje zanimivo življenjsko zgodbo španskega dečka, ki kot kozji pastir živi v odročnih predelih Sierre Morene. Tam pride v stik z volkovi in se sprijatelji z enim od volčjih mladičev. Potem ko ljudje postrelijo vse ostale člane njegovega tropa, se preživeli volk še bolj naveže na dečka, s katerim nato skupaj odraščata. V filmu so lepo predstavljene tudi druge karizmatične živali španske divjine, seveda na čelu s čudovitimi posnetki volkov v naravnem okolju.

V osnovi naj bi zgodba temeljila na resničnih dogodkih, a glede tega so danes mnenja med poznavalci v Španiji deljena. Možnost za navezavo stika človeka z volkom v prosti naravi je večinoma zelo majhna. Zaradi tisočletij preganjanja so se volkovi namreč naučili izogibati ljudem in imajo pred njimi prirojen strah. Zato običajno pobegnejo, takoj ko zaznajo bližino človeka. Tudi pri nas je že zgolj videti volka v naravi zelo velika redkost in takšna sreča doleti le malokoga. Verjetnost za navezavo stika z volkovi je večja v bolj odročnih predelih, kjer volkovi niso imeli toliko slabih izkušenj z ljudmi, ter pri mladičih, ki so v prvih mesecih življenja še bolj naivni in radovedni. Takšen primer je predstavljen tudi v filmu in zato ni povsem nemogoč.

Zagotovo pa so izmišljeni nekateri detajli v zvezi z volkovi, na katere bi bilo dobro opozoriti gledalce, da si ne bi ustvarili in nato razširjali napačnih predstav. Med temi najbolj izstopa prikaz napada volka na človeka. Enako kot v Sloveniji tudi v Španiji še niso zabeležili nobenega potrjenega primera, da bi volk kadarkoli kogarkoli poškodoval. V izjemnih primerih (npr. ob obolelosti s steklino ali v primeru križancev med volkovi in psi) bi sicer lahko postal volk nevaren za človeka, vendar je verjetnost za to minimalna in v večini držav do takšnih primerov še ni prišlo. Prav tako ne drži, da bi bili volkovi samotarji bolj agresivni kot volkovi v tropih. Volkovi samotarji so v resnici praviloma mladi volkovi, ki so zapustili rodni trop in so trenutno v iskanju praznega teritorija in partnerja, s katerim bi ustanovili svoj trop (ne gre za volkove, ki bi se odločili, da bodo živeli samostojno). Tako je praktično vsak volk enkrat v svojem življenju za nekaj časa samotarski. Ti volkovi živijo skrito življenje in se ne izpostavljajo, saj se morajo izogibati tropov, ki branijo svoje teritorije.

Z izjemo nekaterih detajlov je tako film zanimiv in estetsko privlačen prikaz španske divjine ter možnosti preživetja v naravi in sobivanja z njenimi osupljivimi prebivalci.

izhodišča za pogovor o volkovich

o volkovich v Sloveniji

Volk (lat. *Canis lupus*) je največji predstavnik družine psov. V povprečju so volkovi težki od 40 do 45 kilogramov. Lovijo predvsem rastlinojedce, v Sloveniji so to jelenjad, srnjad in divji prašiči.

V Sloveniji volkove najdemo v večini dinarskega območja od Idrije do Kolpe, še vedno pa čakamo na njihovo vrnitev v nekatere druge gozdove, denimo na Pohorje, kjer so volka iztrebili leta 1956. Volkovi prehodijo velike razdalje, njihova ozemlja pa so velika okoli 400 km². V knjižici *Med volkovi* (str. 20 in 21) najdemo zemljevid z označenimi ozemlji, na katerih se nahajajo volkovi. V igrariji s črkami lahko sami odkrivamo, kakšna so imena posameznih volčjih tropov.

Volkovi namreč živijo v skupinah, ki jim pravimo tropi. Vsak trop brani svoje ozemlje pred drugimi volkovi. Zato na vsakem območju vedno živi le po en trop volkov. S tem volkovi sami uravnavajo svojo gostoto in tako preprečujejo, da bi njihovo število preseгло naravno nosilno zmogljivost okolja. In kako je sestavljen volčji trop? Trop je pravzaprav družina, saj ga vedno sestavljajo dominantni par (oče in mati družine) ter njuni potomci. Mladi volkovi po nekaj letih, ko odrastejo, zapustijo svoj rodni trop ter si poskusijo poiskati prazno ozemlje in partnerja, s katerim bi ustanovili lasten trop. V naravnih razmerah dominantni par ostane skupaj vse življenje, a raziskave v Sloveniji so pokazale, da zaradi vsakoletnega odstrela, pri katerem umirajo tudi dominantni volkovi, prihaja do neprestanega rušenja naravne strukture tropov. Zato pri nas populacija deluje drugače kot bi v naravnih razmerah.

V knjižici *Med volkovi* (str. 7) si lahko preberete tudi zapis Miha Krofla o njegovem srečanju iz oči v oči z volkuljo Tonko in njenimi mladiči.

strah pred volkovi in pomen ohranitve volkov

Mnogi ljudje še danes volka doživljajo kot krvoločno zver, ki iz temnega gozda preži na kakšnega nebogljenega otroka. To je v veliki meri posledica dolgoletne propagande proti volkovom in širjenja sovraštva do volkov, ki ga je do 70-ih let 20. stoletja spodbujala tudi takratna država z izplačevanjem nagrad za vsakega mrtvega volka. Svoj del so v želji po spektakularnih novicah dodali mediji, včasih z že prav absurdnimi poročili – na primer o volkovih, ki naj bi napadali celo vlake.

Dandanes se je odnos do volkov med ljudmi že precej spremenil. Nedavna javnomnenjska raziskava je na primer pokazala, da ima negativno mnenje o volkovih le dobra desetina ljudi, ki živi na območju volka v Sloveniji, medtem ko mu je večina naklonjena in si želi njegove ohranitve. Volk vedno pogosteje postaja tudi pomemben simbol divjine, svobode in ohranjene narave. A kljub temu je v javnosti še vedno prisoten strah pred volčjim napadom. Pa je volk res lahko nevaren za ljudi?

V splošnem je odgovor jasen: ne. V Sloveniji na primer ni znan niti en potrjen primer, da bi volk kadarkoli poškodoval človeka. Še vedno pa obstajajo določene, sicer izjemno redke situacije, ko bi tudi volk lahko postal nevaren ljudem. Glavni razlog za to je steklina. Podobno kot druge živali in ljudje tudi volkovi, ki so oboleli za steklino, spremenijo svoje vedenje in postanejo agresivni do vseh drugih bitij. Primer stekline pri volkovih v Sloveniji sicer do zdaj še ni bil zabeležen. Druga možnost nevarnosti za ljudi so križanci med psi in volkovi. Ti pogosto nimajo prirojenega strahu pred ljudmi in zato pogosteje prihajajo v stik s človekom. Za veliko večino redkih znanih primerov napadov volkov, o katerih so poročali iz tujine, je bila kriva steklina ali pa križanci s psi. Ne glede na vse pravljice, romane in filmske uspešnice pa v resnici napadov zdravih volkov na ljudi praktično ni.¹

Po eni strani je odsotnost napadov volkov na ljudi presenetljiva. Volk je namreč zelo učinkovit plenilec in je sposoben upleniti tudi veliko večji in močnejši plen, kot smo ljudje – npr. bizona ali losa. Vendar volkovi človeka ne dojemajo kot plen. Še več, volkovi ne napadajo ljudi niti v samoobrambi, da bi na primer zaščitili svoje mladiče, kar sicer storijo, ko se brlogu približa medved. Znana so poročila, ko so ljudje pobijal volčje mladiče pred očmi njihove matere in ostalih članov tropa, a ti niti takrat niso napadli ljudi. Tudi sam sem se med delom na terenu

¹ Tudi v španskem filmu »Med volkovi«, ki naj bi v osnovi sicer temeljil na resnični zgodbi, je prikazani dogodek, ko volk ubije človeka, v resnici izmišljen. V Španiji namreč prav tako ne beležijo nobenega napada volkov na ljudi.

nekajkrat že znašel sredi tropa volkov in некоč v volčjem brlogu celo manj kot dva metra od dominantne volkulje in njenih mladičev. Vendar enako kot pri vseh drugih srečanjih med ljudmi in volkovi, do katerih vsako leto prihaja pri nas, volkovi niso napadli človeka.

Strah, ki ga volkovi čutijo pred ljudmi, je deloma posledica dolgotrajnega preganjanja volkov v preteklosti. Ljudje smo v Evropi in Aziji volkove tisočletja pobijali na vse možne načine – od streljanja do lova s pastmi, zastrupljanja in izkopavanja mladičev iz brlogov. Tako so preživeli le tisti volkovi, ki so se ljudem izogibali, in postopoma je postal volkovom strah pred človekom prirojen.

Ubijanje volkov je postalo v teku zgodovine in z razvojem lovske tehnike vse učinkovitejše in marsikje so volkove popolnoma iztrebili. Tudi pri nas, kjer so volkovi некоč poseljevali vso Slovenijo, so bili v 20. stoletju tik pred tem, da popolnoma izginejo. Preživelo je le nekaj živali v najglobljih dinarskih gozdovih na Notranjskem in Kočevskem. Tudi ti verjetno ne bi dolgo preživeli, če se ne bi takrat v napredno mislečih lovskih krogih odločili, da volka zaščitijo.

Po zaščiti so se volkovi postopoma začeli vračati v kraje, od koder so bili v prejšnjem stoletju pregnani. Populacija si je opomogla do približno 40 volkov, kolikor jih v Sloveniji živi še danes (v letu 2011 se je ocena številčnosti gibala med 32 in 43, odvisno od sezone). Kot odgovor na škode pri drobnici so volkove ponovno začeli streljati v letu 1999. Več raziskav v Sloveniji in tujini je sicer jasno pokazalo, da trajnostni odstrel nima nobenega zaznavnega učnika na pojavljanje škod pri domačih živalih. Kljub temu pa je odstrel pri nas naraščal in v zadnjih letih so na ministrstvu začeli predpisovati odstrele že vse do 12 volkov na leto.

Glede številčnosti lahko populacija volkov s povečanjem reprodukcije in doseljevanjem iz Hrvaške verjetno prenese tudi tako visoke posege, vendar pri tej vrsti ni vse v številčnosti. Volkovi imajo namreč zelo kompleksen socialni sistem, ki temelji na njihovi osnovni enoti – tropu. To je praviloma družina, ki jo vodi dominanten par (alfa samec in alfa samica), vsi ostali člani tropa pa so njihovi potomci – različno stari mladiči. Mladiči ostanejo v rodnem tropu s staršema običajno dve do pet let, nato pa se odselijo in si poskusijo poiskati lasten teritorij in partnerja.

Dominanten par ostane skupaj vse življenje, kar v naravnih razmerah traja tudi preko deset let. To je zelo pomembno za delovanje tropa, saj se z leti stkejo močne socialne vezi, trop pa postane dobro usklajena ekipa. Lov na velike rastlinojede, kot je jelenjad, srnjad in divji

prašiči, je namreč zelo zahteven in zahteva dobro uigranost med ključnimi člani tropa. Stabilnost tropa je tudi bistvena za uspešno branjenje teritorija.

V primeru odstrela enega od dominantnih volkov pa se struktura tropa poruši. Pogosto trop celo popolnoma razpade. Prve genetske analize volkov v Sloveniji so zdaj pokazale, da so tropi pri nas zelo nestabilni. Zaradi visokega odstrela (v zadnjih letih okoli četrtrine vseh volkov vsako leto) namreč neprestano prihaja do rušenja naravne strukture tropov – podobno kot če bi si nekdo želel ustvariti družino, pa bi mu vsako drugo leto odstrelili ženo. Zato tropi in posledično vsa populacija volkov ne morejo delovati na naraven način. Zaradi slabše učinkovitosti pri plenjenju divjadi se volkovi tudi pogosteje preusmerijo na lažji plen – drobnico, kjer ta ni pravilno zaščiten.

V nasprotju z izmišljenimi stereotipi iz pravljic in filmov se je tako izkazalo, da je v resnici človek precej bolj nevaren za volkove kot obratno. Dosedanje izkušnje ne kažejo očitnih pozitivnih učinkov odstrela volkov, obenem pa je odstrel očitno povezan z močnimi negativnimi stranskimi učinki. Tako postajajo predpisani visoki odstrelki volkov, ki smo jim priča v zadnjih letih v Sloveniji, vedno bolj vprašljivi.

V knjižici *Med volkovi* (str. 10) si lahko preberemo še zapis Miha Krofla o projektu Slowolf, ki je namenjen izboljšanju poznavanja in varstva volkov v Sloveniji ter izboljšanju sobivanja ljudi in volkov.

O volkovih lahko ogromno izvemo tudi s pomočjo spletne strani *Volkovi* (<http://www.volkovi.si/>) – več informacij o tem najdete na koncu gradiva, v poglavju *Dodatne dejavnosti*.

izhodišča za pogovor o filmu

zgodba filma skozi zgodboris/storyboard

Kako nastane film, kakršen je **Med volkovi**? V prejšnjih poglavjih (*Zanimivosti o nastanku filma* ter *Iz prve roke*) smo lahko prebrali, kako je nastajala zgodba filma. Kaj pa njena vizualna plat? Kako so si režiser, direktor fotografije in obe snemalni ekipi zamislili, kakšen naj bo film videti?

Vizualno plat filma **Med volkovi** nam lahko pomaga odstreti zgodboris, ki ga predstavljamo na naslednjih straneh. **Zgodboris** (v uporabi je tudi angleški izraz *storyboard*) je skica, v kateri filmski ustvarjalec načrtuje, kako bo film videti. Zgodboris predstavlja vizualni del pripovedi zgodbe. Vsaka slička v zgodborisu predstavlja en posnetek v zgodbi. Čeprav so skice videti preproste (pogosto so narisane s svinčnikom in na roko), že vsebujejo vse informacije, ki so potrebne za snemanje filma: koliko likov bo zajemal posnetek, kakšno bo ozadje; nakazan je izrez, v katerem bo lik oz. prostor posnet (od blizu, od daleč ...), določena je oddaljenost kamere, njen položaj, kot, s katerega snema (navzgor, navzdol, naravnost), naznačeno gibanje ... Zgodboris ustvarjalcem pomaga natančno načrtovati vizualno podobo filma, še preden ga zares posnamejo. Nam, gledalcem – ob redkih priložnostih, ko imamo možnost vpogleda v zgodboris tudi mi – pa omogoča, da po ogledu podoživimo vizualno plat zgodbe, ki smo jo spremljali, jo analiziramo, poskušamo pa lahko tudi sami sestaviti kos zgodbe iz sličic, ki so nam na voljo.

Na naslednjih straneh si skupaj oglejmo posamezne sličice v zgodborisu:

- poskušajmo se spomniti (ne da bi prebrali besedilo spodaj; lahko ga tudi prekrijemo), ali smo ta posnetek videli v filmu; kaj se je v njem dogajalo; vprašajmo se, ali se spomnimo, kako se je zgodba nadaljevala, ne da bi pokukali v naslednji sklop sličic v zgodborisu;
- zdaj lahko preberemo kratke opise dogajanja v posamezni sličici/posnetku, kot so jih opisali ustvarjalci; primerjamo jih s svojimi opažanji;
- nato opazujmo vizualne elemente, ki so določeni v posamezni sličici zgodborisa: koliko oseb zajema posnetek, kako širok bo izrez, kako je postavljena kamera, iz kakšnega kota snema like; razmišljajmo, zakaj so se ustvarjalci odločili za ta način vizualne pripovedi, kakšen je učinek posameznega posnetka (pri analizi vizualnih filmskih elementov si lahko pomagamo tudi z

Veselo šolo o filmu, ki je bila objavljena v revijah Pil in Pil plus v septembru 2012, ali s knjigami o filmskem jeziku, ki jih najdemo v knjižnicah);

- posamezne sličice v zgodborisu lahko tudi izrežemo, prekrijemo številke, ki označujejo njihovo zaporedje, in sami poskušamo sestaviti zgodbo v pravilno zaporedje;

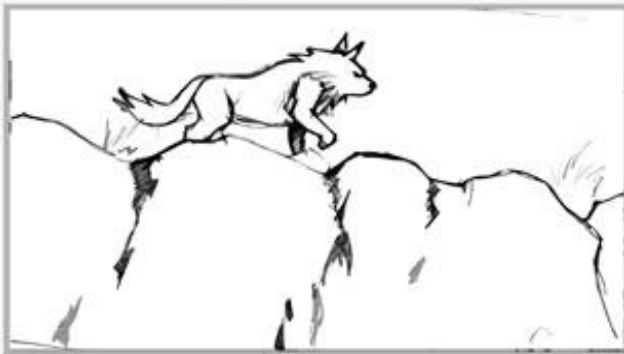
- še bolj ustvarjalna je igra, ko izrezane in neoštevilčene sličice poskušamo sestaviti v zaporedje, ne da sledili dejanski zgodbi, ampak tako, da poskusimo ustvariti svojo. Kako bi sami razvrstili sličice? In kakšna zgodba je nastala zdaj? Upovejmo jo, pripovedujmo, kaj se dogaja. Če nas je več, primerjajmo različne zgodbe, ki so nastale. Prav vsak med nami je lahko potek zgodbe videl drugače. S sličicami iz zgodborisa lahko ustvarjalci postanemo tudi mi.

1

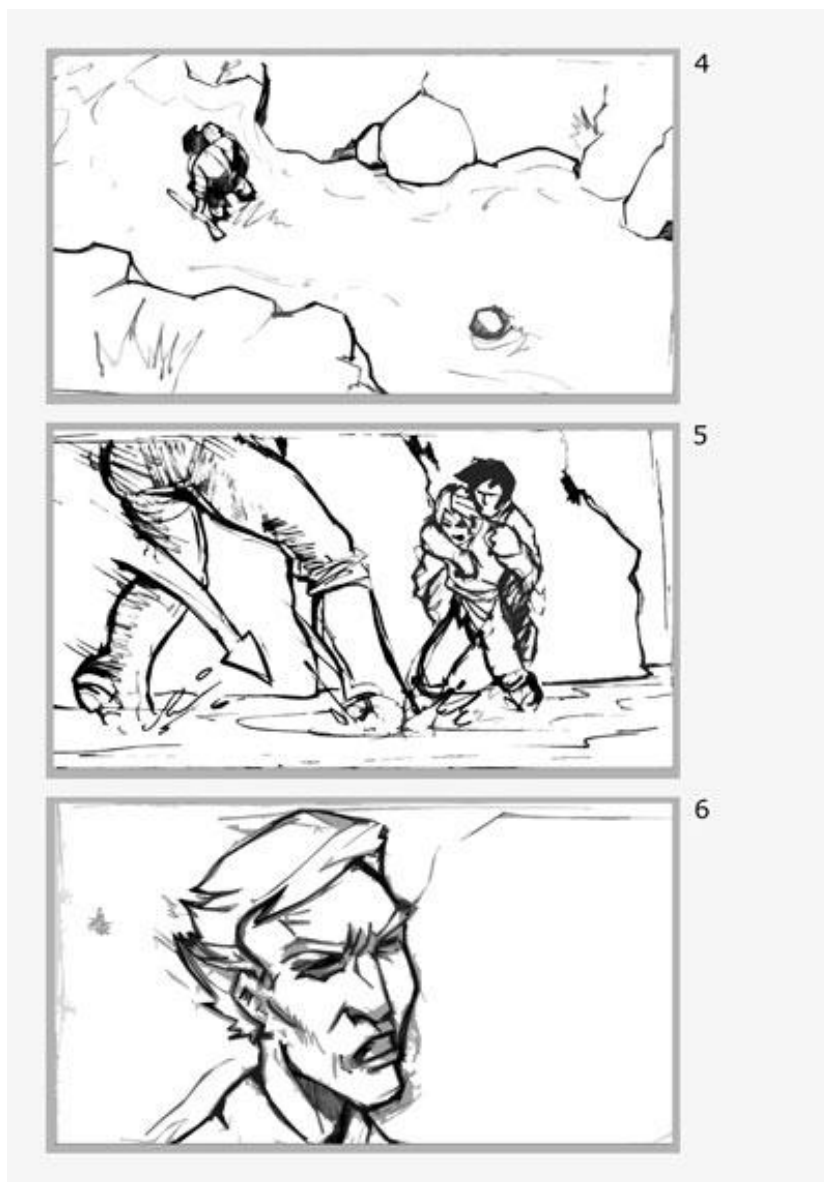

2

3

1. Caragorda, Manuel in šest stražnikov vodi pse, izšolane za zasledovanje, skozi gozd.
2. Marcos nese Balillo čez reko, da bi se izognil psom.
3. Z daljave opazujemo Lobita, ki teče naprej po obronku skale ...

4. ... ves čas s pogledom spremlja ubežnika.

5. Ceferino, naslonjen na skalo, uperi svojo puško. Ceferino: “Še en gib in ustrelil te bom.”
Marcos se ustavi.

6. Ceferino: “Dvigni roke! Hočem jih videti! Balilla, odvrzi puško na tla!”

7

8

9

7. Marcos dvigne roki in pogleda nazaj.
8. Posnetek od daleč, psi se približujejo.
9. Lobito se pojavi na vrhu skale, prav za Ceferinom.

10. Lobito zarenči.

9b. Ceferino se obrne in ustrelj proti volku. Lobito uspe pobegniti in se skriti.

11. Balilla se vrže na tla, zagradi puško in jo uperi v Ceferina. Balilla: "Stoj! Spusti puško!"

Marcosu: "Teci! Zbeži stran!"

9c

12

12

9c. Ceferino spusti puško in dvigne roki.

12a. Marcos opazuje Balilla ...

12b. ... ter pse in stražnike, ki se bližajo.

12

12

12

12c. ... pogleda Ceferina ...

12d. ... ki beži stran ...

12e. ... in spet Balilla. Balilla: "Daj, zbeži. Ne morem več ... Vse nas bodo pobili."

13

14

15

13. Na obrežju se pojavijo psi. Ni več časa.

14. Balilla: "Teci!!!!!!!"

15. Marcos ve, da je to zadnja priložnost za pobeg, in steče hitro, kot le more.

dodatne dejavnosti in napotila na dodatno raziskovanje

Več o volkovih lahko izvemo v knjižici *Med volkovi* iz Zbirke Kinobalon ter na spletni strani *Volkovi* (<http://www.volkovi.si/>). Na podstrani:

<http://www.volkovi.si/sl/multimedia/publikacije> so objavljene tudi številne publikacije, povezane z volkovi (brošure, poročila, raziskave, poster ...).

Ko stari pastir Atanasio iz filma **Med volkovi** umre, dečku Marcosu po njem ostane le beli dihur, ki mu dela družbo, pomaga pri lovu in mu krajša čas. V knjižici *Med volkovi* (str. 11) si lahko preberemo, kakšna je ta žival, s katero se je družil Marcos. Življenje z malima dihurkama Grizeldo in Malo Mi opisuje Irena Kavčič.

Izkušnjo Marcosa, ki je moral sam preživeti v divjini več let, lahko podoživimo in se nanjo tudi pripravimo ob prebiranju zapisa *Kako ravnamo, če se izgubimo v naravi?* iz knjižice *Med volkovi* (str. 12–14). Navodila za orientacijo, napotila za varno ravnanje, če se izgubimo, ter nasvet, kako zakuriti ogenj, če ostanemo brez vsega, so pripravili v Zvezi tabornikov Slovenije. Smo tudi mi pri tabornikih? Vemo, kateri taborniški rod je najbliže naši šoli ali domu? Obiščimo tabornike in spoznajmo njihove dejavnosti.

V knjižici *Med volkovi* (str. 15) si lahko preberemo tudi zapis Daria Cortesa o gozdni divji hrani in sami pripravimo okusno skutno jed s čemažem in rozinami.

Če imamo radi filme in knjige, pa si v knjižici *Med volkovi* (str. 17) lahko preberemo tudi o najznamenitejših knjigah in filmih, ki opisujejo življenje divjih otrok – otrok, ki so del življenja preživeli stran od človeške družbe, v divjini, med živalmi.